

FIZIOLOGINIŲ PARAMETRŲ, FIKSUOJAMŲ KOMPIUTERINE BANDOS VALDYMO PROGRAMA, KLINIKINĖ REIKŠMĖ DIAGNOZUOJANT MASTITĄ, ENDOMETRITĄ IR ŠLIUŽO DISLOKACIJĄ Į KAIRĘ

Ramūnas Antanaitis, Vytuolis Žilaitis, Gintarė Sabaliauskienė, Audrius Kučinskas, Saulius Makauskas
*Neužkrečiamųjų ligų katedra, Lietuvos veterinarijos akademija, Lietuvos sveikatos mokslų universitetas
Tilžės g. 18, LT-47181 Kaunas; tel. (8~37) 36 34 02; el. paštas: vituolis@lva.lt*

Santrauka. Darbo tikslas – įvertinti kompiuterine bandos valdymo sistema registruojamų rodiklių (pieno kiekio, elektrinio pieno laidumo, gyvulio aktyvumo, kūno svorio) diagnostinę reikšmę prognozuojant karvių susirgimus endometritu, mastitu ir šliužo dislokacija į kairę. Tyrimas atliktas 2008 10 01–2009 05 01 vienoje Lietuvos žemės ūkio bendrovių. Atrinkta 80 panašaus produktyvumo (7000–8000 kg per laktaciją) ir amžiaus (2–3 laktacijų) šviežiapienių (iki 30 laktacijos paros) karvių, kurios skirstytos į grupes po 20 pagal ligą – sergančios mastitu, endometritu, šliužo dislokacija į kairę ir kontrolinės – sveikos. Fiziologiniai rodikliai (pieno kiekis, elektrinis pieno laidumas, aktyvumas ir kūno masė) fiksuoti likus 3, 2, 1 dienai iki klinikinės ligos diagnozės ir ligos nustatymo dieną. Pieno kiekis matuotas kilogramais (kg), elektrinis pieno laidumas – milisiemensais (mS), aktyvumas – žingsnių skaičiumi per valandą (žngs./val.), kūno masė – kilogramais (kg). Nustatyta, kad, likus trimis paroms iki išryškėjant klinikiniams mastito simptomams, elektrinis pieno laidumas buvo didesnis 15 proc. ($p<0,003$), o kūno masė – 8,6 proc. ($p<0,05$) negu kontrolinės grupės karvių. Likus dviem paroms, nustatyta 17 proc. ($p<0,02$) mažesnė pieno produkcija. Likus trimis paroms iki susirgimo endometritu, karvių aktyvumas 30 proc. ($p<0,04$) mažesnis negu kontrolinės grupės. Likus trimis paroms iki pasireiškiant klinikiniams šliužo dislokacijos į kairę (ŠDK) simptomams, sergančių karvių aktyvumas buvo 59 proc. ($p<0,004$) mažesnis negu kontrolinės grupės. Likus vienai parai iki diagnozuojant ŠDK, 35,7 proc. ($p<0,05$) mažesnė pieno produkcija buvo už kontrolinės grupės karvių. Pieno elektrinis laidumas reikšmingas nuspėjant susirgimą mastitu, judrumas – prognozuojant susirgimą mastitu, endometritu ir šliužo dislokacija į kairę. Pagal sumažėjusią produkciją galima spręsti apie prasidedančią patologinę būklę. Padidėjusi kūno masė statistiškai siejasi su susirgimu mastitu.

Raktažodžiai: bandos valdymo programa, mastitas, endometritas, šliužo dislokacija.